

Handläggare
Per Eklöf
08-508 27 896**Till**
Trafiknämnden
2022-09-29

Rörliga och fasta trafik hinder på Skärholmstorget. Slutredovisning

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden godkänner slutredovisning av projekt Rörliga och fasta trafik hinder på Skärholmstorget.

Gunilla Glantz
FörvaltningschefPeter Granström
AvdelningschefJohan Johansson Vanhatalo
Enhetschef

Sammanfattning

Skärholmens centrum är ett centralt torg i Skärholmen med en livlig torghandel som innebär att många besökare och boende dagligen vistas på torget. Ett stort antal verksamma kring torget enades 2018 i en gemensam problemformulering som fokuserade på otillåten trafik som sågs som en källa till problem i form av bristande trafiksäkerhet, otrygghet och ökat underhållsbehov. Kontoret har därefter samverkat med fastighetsägare, verksamheter, boende och stadsdelsförvaltningen för att öka tryggheten på torget. Arbetet resulterade i ett förslag att installera fordonshinder i syfte att öka säkerheten på torget.

Trafikkontoret
InfrastrukturFleminggatan 4
Box 8311
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 27 896
Växel 08-508 27 200
Fax 08-508 278 75
per.eklof@stockholm.se
trafikkontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
start.stockholm

Kontoret har nu stängt av samtliga sex infarter till torget, och närliggande gångytor, med hjälp av trafik hinder (pollare). Tre av infarterna har försetts med rörliga trafik hinder och tre av infarterna har försetts med fasta hinder. Kontoret bedömer att platsen nu efter utförda åtgärder är mer attraktiv och att känslan av trygghet har ökat.

Pollarna har initialt drabbats av vissa driftproblem, vilket gjort att de vid vissa tillfällen har stått öppna. Kontoret har identifierat problemen och har nu lösningar så att det inte ska uppstå igen.

Bakgrund

Skärholmstorget är ett centralt torg i Skärholmen med en livlig torghandel, ett kollektivtrafikläge och närhet till service som innebär att många boende dagligen besöker och passerar torget. Ett stort antal verksamma kring Skärholmstorget enades 2018 i en gemensam problemformulering som fokuserade på otillåten trafik. Den otillåtna trafiken sågs som en källa till problem i form av bristande trafiksäkerhet, otrygghet och ökat underhållsbehov. Enligt den lokala trafikföreskriften råder sedan lång tid förbud mot motorfordon på torget.

Kontoret har därefter samverkat med fastighetsägare, verksamheter, boende och stadsdelsförvaltningen för att öka tryggheten på torget. Arbetet resulterade i ett förslag att installera fordonshinder i syfte att öka säkerheten på torget, motverka otryggheten och bidra till ett attraktivt stadsliv. Utredning om installationsförutsättningar och val av teknisk lösning gjordes under våren 2020. Genomförandebeslut fattades i trafiknämnden 2020-09-24. Kontoret har fått beviljat trygghetsmedel om 5,5 mnkr.

Figur 1 Fotografi som visar del av torget vid Skärholmens centrum

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom trafikkontoret.

Resultat

Kontoret har i maj 2021 stängt av samtliga sex infarter till torget och närliggande gångtor med hjälp av trafikhinder. Tre av

infarterna har försetts med rörliga trafik hinder och tre av infarterna har försetts med fasta hinder. Genom de rörliga trafik hindren ges utryckningsfordon möjlighet att passera då hindren kan manövreras via kommunikationssystemet RAKEL. Övriga fordon (driftfordon, begravningstransporter och torghandlarnas fordon) söker dispens för infart via trafikkontorets tillståndsavdelning.

Genomförd lösning

Det finns lastfar, driftutrymmen och lagerlokaler under infarterna som gör att det inte finns möjlighet att schakta till två meters djup som höj-och sänkbara pollarsystem kräver. Kontoret valde därför en lösning som bygger på pollare som rör sig i sidled. Konstruktionen baseras på ett modulsystem med grundplattor av stål som endast kräver ett installationsdjup om 20 cm. Pollarna är kameraövervakade och fordon som har dispens ringer kontorets upphandlade vaktbolag som släpper in och ut fordon via fjärrmanöver.

Figur 2 Bilden visar att de två rörliga pollarna i mitten har åkt åt sidan för att släppa ut en lastbil. I den höga fasta pollaren är kameran installerad.

Figur 3 Bilden visar fyra fasta och två rörliga pollare vid Skärholmsplan.

Figur 4 Bilden visar sju fasta pollare vid Bodholmsplan.

Figur 5 Bilden visar fyra fasta pollare vid Måsholmsplan.

Måluppfyllelse

Att skapa ett attraktivare torg som bidrar till ökad trivsel och trygghet var utgångspunkten för projektet. Säkerheten har stärkts med fordonshinder och endast trafik som har tillstånd kan nu trafikera torget. Kontoret har gjort en intervjustudie som bekräftar att känslan av trygghet har ökat efter utförda åtgärder. Samtliga tillfrågade på torget uttryckte att de upplevde få bilar på torget och var positiva till denna förändring. Gällande frågan kring tryggheten på torget svarade allmänheten något varierande, men de upplevde generellt att torget var tryggt. Pollarna uppgavs vara en anledning till ökad trygghet.

Gällande frågan om det blivit färre bilar på torget har pollarna haft en positiv effekt enligt både stadsdelsförvaltningen och polisen. Området upplevdes tidigare som en parkeringsplats snarare än ett torg. Upplevelsen av många bilar i kombination med människor på torget har nu förändrats till ett torg där människorna fått mer plats, vilket upplevs tydlig på platsen. Tidigare inkom klagomål angående mängden bilar på torget, efter ombyggnationen inkommer klagomål på de specifika bilar som befinner sig på torget vilket visar en förändring i den förväntan allmänheten har på platsen idag. Dock har angränsande ytor fortsatt hög belastning av biltrafik, även om det inte längre är möjligt att köra in fritt på torget. Kontoret ska undersöka behovet av ytterligare åtgärder för att begränsa störande biltrafik.

Sedan pollarna installerades har en stor byggarbetsplats etablerats söder om torget. Byggprojektet pågår fram till 2024 och har en godkänd TA-plan. Detta medför vissa inskränkningar under den tid byggprojektet pågår; dels måste transporter till byggprojektet gå över en del av torget, dels kan de öppningsbara pollarna vid Måsholmsplan inte nyttjas under byggtiden varför uttryckningstrafiken bara kan ta sig in på torget norrifrån. Kontoret följer kontinuerligt upp att TA-planen efterlevs.

Projektets genomförande och tidplan

Systemet med pollare som rör sig i sidled är unika i sitt slag och tillhandahålls endast av en tillverkare i Storbritannien. Med hänsyn till förlängda leveranstider pga. Covid-19 fattade kontoret beslut om inköp av pollarsystemet på delegation för att kunna upparbeta trygghetsmedlen innan årsskiftet 2020/2021. På grund av materialbrist hos tillverkaren blev leveransen ändå förskjuten med tre månader.

Pollarna installerades under perioden december 2020 t.o.m. mars 2021. När alla kontroller och fiberuppkopplingar var klara lämnades pollarna över till kontorets enhet för drift och underhåll i maj 2021.

Inkörningsproblem

En stor del av kontorets rörliga pollare övervakades tidigare av kontorets eget servicecenter. I takt med att fler rörliga pollare installerats har kravet på kameraövervakning och tillgänglighet dygnet runt ökat, en ökning som kontoret inte hade kapacitet att hantera. Parallellt med pollarprojektet beslutade kontoret därför att flytta övervakningen från servicecenter till ett upphandlat externt vaktbolag. Upphandlingen blev klar i juni 2021. Vid övergången krävdes ett omfattande arbete med att utveckla och anpassa

mjukvaran i vaktbolagets övervakningssystem, samt att införa nya rutiner. Detta medförde att pollarprojektet inte kunde färdigställas förrän våren 2022. I efterhand kan kontoret konstatera att pollarna hade kunnat tas i drift tidigare om övervakningen från servicecenter hade behållits under övergångsperioden.

Pollarna drabbades initialt av problem med grus som kom ner i spåret som pollarna löper i. Kontoret löste detta med en ny rutin för städning. Det har också förekommit att polis och ambulans inte stänger pollarna efter sig. Kontoret arbetar på en lösning med att övervakningscentralen ska få ett larm om pollarna varit öppna under en längre tid. Under tiden kommer vaktbolaget kontrollera pollarnas status tre gånger per dygn.

Intressenthantering och kommunikation

Våren 2021 tog kontoret kontakt med torghandlarna med information om hur torghandeln ska få tillträde och hur man söker färddispens hos tillståndsavdelningen. Pollarna installerades på en plats i taget för att minimera påverkan för framkomligheten på torget. Kontoret bedömde att informationsskyltar utanför arbetsområdet, tillsammans med en informationssida på webbplatsen "Stockholm växer" där projektet löpande har informerat om framdriften, var tillräcklig information till allmänheten om de pågående arbetena. Få synpunkter har kommit kontoret till känna under byggtiden vilket kan antas bekräfta att informationen har varit tillräcklig.

Ekonomi

Trafiknämnden godkände 2020-09-24 förslag till genomförande för projektet till en beräknad investeringsutgift om 6,7 mnkr och 2019 beviljades nämnden 5,5 mnkr i trygghetsmedel för projektets genomförande. Projektet har genomförts till en utgift om 7,3 mnkr.

Merkostnader i entreprenaden var bilning av betongkonstruktioner och marktegel som var fastgjutet, samt inköp av nytt marktegel. En belysningsstolpe behövde flyttas vilket inte ingick i den ursprungliga planeringen.

Projektets utgifter är fördelade enligt nedanstående tabell.

Utgifter	Beslutat belopp (mnkr)	Utfall (mnkr)	Avvikelse (mnkr)
Utredning och projektering	0,4	0,3	-0,1
Byggansvarigkostnader inkl. byggledning och risk	0,3	0,3	0
Entreprenad	6,0	6,7	+0,7
Summa utgifter	6,7	7,3	+0,6

Risk/Osäkerhet

Brexit och Covid-19 medförde att leveranstiderna förlängdes med tre månader, vilket kontoret hade identifierat som en risk.

Slut